

Millainen olisi ilmastonkestävä viherkortteli?

Susanna Kankaanpää
Kaupunkiympäristö
Helsingin kaupunki

Helsinki

Kaupunkivihreän hyötyjä

Vedenkierto:

Puut ja muu kasvillisuus haihduttavat, ylläpitävät maaperän vedenläpäisevyyttä, pidättävät vettä

Sadevesien hallinta:

Puut parantavat vesien suotautumista, vähentävät pintavaluntaa, hyödyntävät sadeveden ravinteita, puhdistavat vettä ja maata juuristonsa avulla, haihduttavat vettä

Puut ja muu kasvillisuus parantavat ääniympäristöä, puhdistavat ilmaa, tarjoavat suojaa ja varjostusta

Kaupunkivihreä mahdollistaa stressin lieventymisen, rentoutumisen ja fyysisen aktiivisuuden, tuottaa myös muita terveyshyötyjä

Puut ovat hiilinieluja ja varastoja, tuottavat happea, kasvillisuus tarjoaa elinympäristöjä monille lajeille

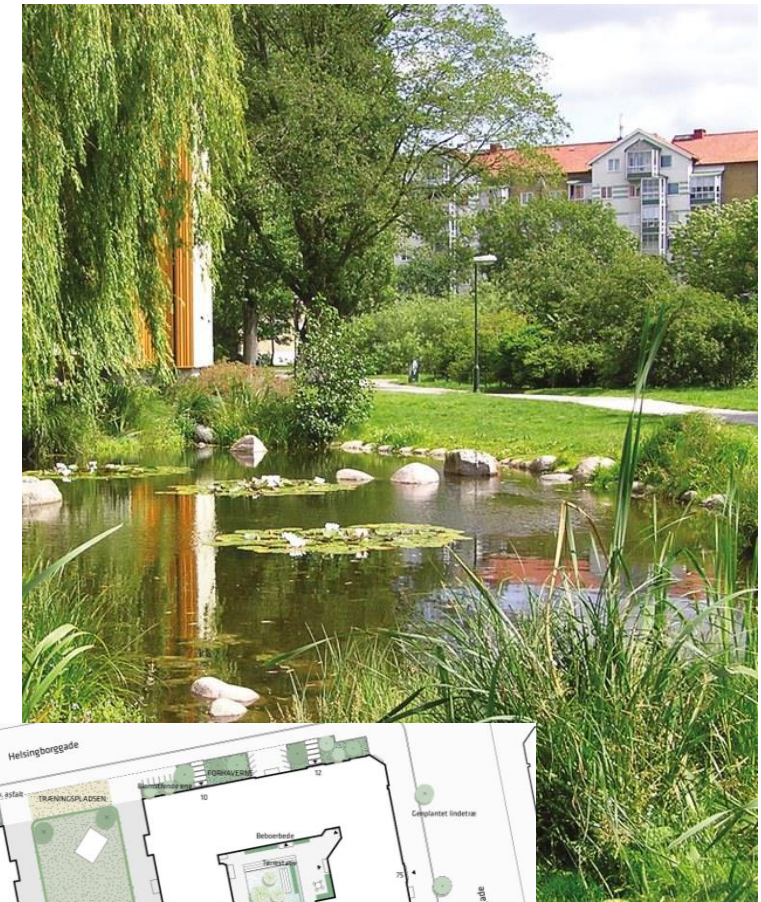
Kaupungin viheralueet voivat olla erityisen hyödyllisiä heille, joilla on muuten rajoitetut mahdollisuudet päästä kauempana sijaitseville luonto- ja virkistysalueille

Miksi viherkortteli?

- Suomen ilmasto on muutoksessa ja tulevaisuudessa se on *lämpimämpi ja märempi*
- *Helteet ja rankkasateet* lisääntyvät ja voimistuvat
- Kaupungissa on paljon kovia, kivettyjä pintoja ja rakenteita, jotka varastoivat lämpöä ja estävät sadevesien imeytymistä maaperään
- Lämpösaarekeilmiön vuoksi kaupungissa on lämpimämpää kuin ympäröivällä maaseudulla
- Kasvillisuus luo suotuisampaa pienilmastoa:
 - Kasvillisuus varjostaa, haihduttaa ja viilentää ja auttaa tasaamaan lämpötiloja
 - Vettä läpäisevät ja kasvipeitteiset pinnat imeyttävät ja viivyttävät sadevesiä
- Monihyödyt:
 - Viihtyisyys ja monikäyttöisyys
 - Luonnolle lisää tilaa
 - Alueen arvostus voi lisääntyä

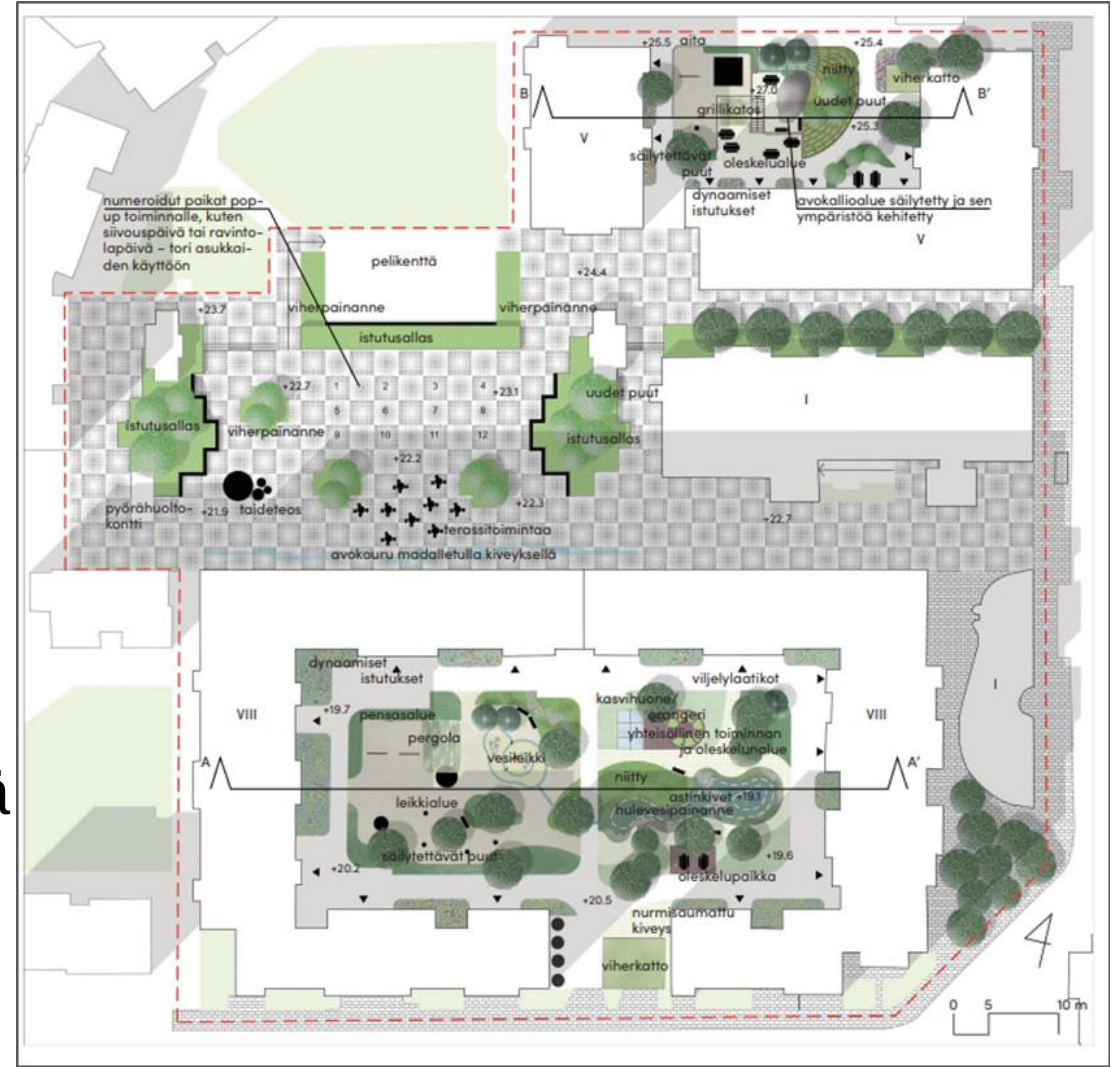
Esimerkkejä

- Augustenborg, Malmö – rakennettu 1948-52, Ekostaden (1998-2005)
 - Tavoitteina hulevesien hallinta, viherkatot, jätehuolto, yhteisöllisyys, osallistuminen, viihtyisyys
- Klimakvarter, Kööpenhamina (n. 2013 =>)
 - Hulevesien hallintaa, lisää kaupunkivihreää, viihtyisyyden paraneminen
- Lontoo, Hammersmith & Fulham Councils (2013-2016)
 - Ilmastonkestävyyden ja asukasviihtyvyyden lisääminen, kohteina kaupungin vuokratalot

Sitra Lab: Länsi-Pasilan korttelipihat

- Helsingissä kerrostalopihojen osuus kantakaupungin mannerpinta-alasta 21 %
 - Osuus sekaviemäröidystä alueesta 30 %
 - => pihojen merkitys suuri
-
- Luontopohjaiset ratkaisut tuottavat monihyötyjä ja edistävät mm:
 - Hulevesien hallintaa
 - Luonnon monimuotoisuutta
 - Asukkaiden viihtyisyyttä ja yhteisöllisyyttä
 - Luonnon kokemista
-
- Laura Sunin diplomityö:
<https://aaltodoc.aalto.fi/handle/123456789/102889>

Puut

- pienilmaston parantaminen
- sadeveden pidättäminen latvukseen ja juuriin
- ilmansaasteiden sitominen
- melun vaimentaminen
- esteettiset arvot
- tarjoavat varjoa ja viilennystä

Luontopohjaisten ratkaisujen hyödyt

Luontopohjaisten ratkaisujen pääasiallinen hyöty on sadevesien hallinta. Ne auttavat tulvien hallinnassa ja vaikuttavat pohjaveden tasoon sekä laatuun. Luontopohjaisten ratkaisujen hyödyt ovat kuitenkin moninaiset. Niitä puoltavat niin ympäristötekniset, esteettiset, psykologiset, sosiaaliset, toiminnalliset kuin arkkitehtonisetkin perusteet. Luontopohjaiset ratkaisut edistävät luonnon monimuotoisuutta ja ihmisten hyvinvointia.

Monimuotoinen kasvillisuus

- pienilmaston parantaminen
- sadevesien hyödyntäminen
- luonnon monimuotoisuuden lisääntyminen
- esteettisyys
- kasvillisuuden hyötykäyttö (esim. marjapensaat ja yrtit)

Pienviljely

- lisää yhteisöllisyyttä
- pitää yllä luontosuhdetta

Viherpainanne

- tulvien hallinta
- sadevesien viivyttäminen ja puhdistus

Vettäläpäisevä pinnoite

- sadevesien imeytyminen maaperään

RAMBOLL

Miten lisää viherkortteleita?

- Lainsäädännöllä
- Kaupunkien ohjauskeinoilla, strategisilla ohjelmilla (kaavoitus, ilmasto-ohjelmat)
- Ohjeilla, oppailla (RT-kortit, Hulevesiopas)
- Kannustimilla
- Yhteistyöllä

Kiitos!

susanna.kankaanpaa(at)hel.fi

Helsinki